

Stikstofmodel loopt vast op bijwerking van KDW.

Samenvatting voor Politici en Bestuurders II

Van Nudging naar Stikstofslot

In de nieuwe Schijf van Vijf worden peulvruchten belangrijker gemaakt en onder meer de aanbevolen kaas- en vleesconsumptie beperkt. Dit gebeurt niet om voedings- of gezondheidsredenen maar om 'de ecologische voetafdruk' van het voedselpakket van de consument te verkleinen. De adviezen zijn uiteraard geen verplichting; het opvolgen ervan staat vrij, en deze wijze van stimuleren heet: 'Nudging'.

Voor het Nederlandse landbouw-, natuur- en stikstofbeleid vormen emissiebeperkende maatregelen sinds het begin van de jaren 80 een vast bestanddeel. Vanuit het perspectief van milieubeweging en ambtenarij is de opname van de Kritische Depositie Waarde in de brief van 11 september 2003 door Minister Veerman en Staatssecretaris van Geel wellicht te beschouwen als een vroege poging tot 'Nudging' om emissiereductie hoger op de prioriteitenlijst te krijgen van politiek en burgerij.

Omdat de KDW inmiddels de draaischijf is van het stikstofmodel in AERIUS, hebben we een stikstofcrisis. Via twee eerdere essays heeft Stichting SamenlevingLandbouwNatuur laten zien dat de KDW als niet-representatief voor Nederlandse Natura2000-natuur moet gelden en bovendien leidt tot een vijfvoudige stapeling van voorzorg in het model. En dat de crisis opgelost kan worden middels een nieuw politiek besluit: door de brief van Veerman uit 2003 te vervangen.

Met de derde essay stelt SLN vast: **De KDW heeft ook nog een bijwerking:**

Invoering van de KDW in AERIUS leidt tot de vorming van een omgekeerde-dosis-effect-relatie

Dit fenomeen leidt ertoe dat emissiereductie, door de ogen van AERIUS + KDW en vanwege de aard van het stikstofmodel zelf, automatisch leidt tot een uitbreiding van het areaal aan 'stikstofgevoelige natuur'. En de stikstofgevoeligheid zelf neemt ook verder toe.

DUS: HET BEOOGDE MIDDEL: EMISSIEREDUCTIE VERGROOT SLECHTS DE PROBLEMEN MET STIKSTOF

Dit volgt uit het model zelf en tegelijkertijd slaagt het model er niet in een goed beeld te geven van de daadwerkelijke ecologische verbeteringen. Sinds 1992 is de depositiehoeveelheid met >50% gedaald en toch wordt er allereerst geklaagd over 'omvallende natuur'. Door gestopt te zijn met Natuurmonitoring (vlgs. Leidraad 2014) kan deze bewering niet meer geverifieerd worden.

Het Nederlandse stikstofmodel blijkt niet geschikt om de effectiviteit van het gevoerde beleid te verifiëren en is daarmee eveneens ongeschikt om nieuwe beleid op te baseren. De discrepantie wordt veroorzaakt door verschillen in begrippen en definities (wetenschappelijke, ecologische en politieke) die er tussen Nederland en de EU bestaan over de wijze waarop aan de VHR moet en kan

worden voldaan. De conclusie moet zelfs luiden dat door die verschillen en de aparte en eigen Nederlandse interpretatie, het stikstofmodel mede de oorzaak kon worden van de crisis.

De drie essays tezamen laten dus nu zien dat het Nederlandse stikstofmodel:

- a) vanwege een omgekeerde dosis-effect-relatie niet doelgeschikt is voor enig beleid;
- b) zes fundamentele fouten bevat (essay 2) die na analyse van deze omgekeerde dosis-effect-relatie allen worden bevestigd en gevalideerd (essay 3)
- c) 5 vormen van voorzorg produceert die allen voorafgaan aan de wettelijk vereiste ecologische toets en een foutieve, niet representatieve en feitelijk overbodige proxy voor 'stikstofgevoeligheid'. Volgens de principes van Darwin is namelijk alle natuur altijd stikstofgevoelig. Essay 1), 2) en 3)
- d) niet is staat is geweest om inzichtelijk te maken hoe de Nederlandse Natura2000-natuur met dalende hoeveelheden beschikbare (depositie-)stikstof omgaat. Gezien de hypothese uitgewerkt in het model rond de SGI, leidt een verminderde stikstofbeschikbaarheid tot minder reservevoedsel voor plant en microbiom en daarmee tot een afnemende weerstand tegen omgevingsinvloeden. (essay 3)
- e) depositiedaling leidt vanuit dat perspectief mogelijk tot een verzwakking van de natuur.
- f) gezien het gegeven onder d) en e) Natuurhelstelmaatregelen vereist die leiden tot verzwakking van de Natuur in plaats van herstel omdat 'geaccumuleerde' hoeveelheden stikstof mogelijk dienen als reservevoedsel voor plant en bodemflora.
- g) uitkomsten via een omgekeerde-dosis-effect-relatie genereert die in de regel gespiegeld geïnterpreteerd dienen te worden; juist het tegenovergestelde van de verwachte uitkomst wordt realiteit.

Maar de belangrijkste conclusie van essay 3 is dat de toepassing van het Nederlandse stikstofmodel tot oplossingen leidt die de problematiek alleen maar kunnen vergroten en verergeren. Het model is medeschuldig aan de stikstofcrisis en dient onmiddellijk te worden afgeschaft.

Toekomstige maatregelen

Stop programma's gericht op emissiereductie zoals doelsturing.

Schaf de KDW af, of als alternatief: voer om heuristische redenen de SGI in om in de vergunning-verlening de rol van de KDW in AERIUS (StikstofGevoelighedsIndicator) over te nemen. Dit stopt op het moment dat duidelijk wordt dat voor stikstofuitstoot geen natuurvergunning meer nodig is.

Herzie alle wetgeving gebaseerd op de KDW of het Nederlandse stikstofmodel.

Herzie alle landelijke en provinciale gebiedsprocessen en -plannen en voer een zwaardere weging door op 'externe werking' naar naburige participanten en gebruikers van het gebied.

Deze maatregelen zijn nu nodig en tonen de ingrijpende consequenties van een omgekeerde-dosis-effect-relatie. Het vermoeden bestaat dat vroeger stikstofbeleid eveneens ineffectief is geweest.